

Pä amtawi: Chile markasan nayra ayllunakan uraqinakap jark aqaskiwa, ukan utjiw umanakan thakinakapa ukhamaraki aka manqhapachan inuqatanaka.

- Nayraqat jiskt'atañtiki taqi kunanak thaqas apsuñataki.
- Wakisiw sum uñjas lurawinak thaqasis apsuña ukat ukanakat qillt'añataki.
- Taqi kunanaks apsus mayniriruk qullqichayañtiki.
- Waliptayaña qullqimpi taqi kun lurawinak apsuwinakapata.

Yaqäwinak kunjamas mayiñax uraqinak qurpachañataki, uraqinaka ukhamaraki umanaka

- Sarapxma CONADI uka uta tuqiru, mayipxasmaw yanapawinak uraqi laphi jumankañamataki.
- thaqir sarapxañamaw Corporación de Asistencia Judicial uka uta tuqir lup'iyasiri uraqi tuqinakata ukhamarak yaqha luraw tuqinakatsa.

Yatiasir rarapxma (OIRS) utaparü, Chile markan p'iqiñchirinak jani yäqatak ayllunakan sum qamasñapa, jani ukax sarapxma kikip utaru. Ukana saskakma wali qhanapin mayiñamaw kunas jan phuqhayataki, khitisa, kunapachasa, khitinakarusa, jaytañamaw qillqatam qhanampin qillt'ata (sutima, utjawima, arunak jalayiri).

Jumar yatiyapxatamw pä tunka urukamaki.

Sarasmaw yanapir mayirix kawcha jaqinakax mayipchini jach'a arxatir apnaqirirnak utanak tuqiru, iwxanipxatam churanipxatam jumar sum sark'aqawima khaya Corte de Apelaciones uka utana. Akast churasiniñamaw kimsa tunk urukam kunapachats mayiwimax mayjti sarnaqasiwimanx. Ukatakisti jani arxatiris wakiskiti.

Yatiyawi Laphi

Mayiñaw Ayllu Markanak Uraqipan Kamañapataki

Taqi jach'a markanakan yatiyiri kamachinakax phuqhayapxiw ayllu markanakaruxa 169 kamachimpi irnaqiri jacha tantachaw markanakampi (OIT) ukhamaraki mayacht'ata jach'a markat suma qamañ ayllu markanakana. Chile markansti n° 19.253 kamachinakax arxatataskarakiwa.

Juk'amp yatiñ munasta ukaxa, thaqhañamaw akatuqina

www.indh.cl [indhchile](https://www.facebook.com/indhchile) [@inddhh](https://twitter.com/inddhh)

Eliodoro Yáñez 832, Providencia, Santiago, Tel: (56-02) 887 88 00

Taqpachanis mayjakiptanwa, ukatst taqiniw kikap sum qamañasawa. Jiwasan sum qamasifisat Janiw khitis uñismukipxaspati. Ukhamasa, Jach'a markanak apnaqirinakax jark'aqaskaspaw yanapañitaki jiwasanak markanakas sum taqpachan kikap wali qamasifianakasataki

Taqpach ayllu markasanakanx uñt'añaw jupanakan sum jakasiñanakap ukhamatwa ayllu markasanakax wiñaypach utjasipxan markhama, utjiw jupanakanx uraqinakapas sum uywasifianakapasa, ukhamarak churapxirinak jark'aqañ sum utjañapa, ukhamas jakasiñanakap nayrapachjama.

Taqpach jisk'a allunakatakiw aka mayiwinakax utjasipxiw jupanakatak mä jach'a ayllu markana, jichhurunakanx jaqinakax utjaskiw jisk'a ayllunak aka Chile markasanx nayrapach sum utjasifianakapampi, jupanakast uywasipkiw nayraqatatpach sum jupanakan jakasiwinakapata, ukhamas jichhurunakanx utjaskiw jupanakan sutinakapax ayllu markanakapata.

Ayllu markanakatakix aka mayiwix uñt'ataw jani qillt'ayatajchi Conadi uta uka laphipanx ukaxa, saskarakiw aka 169 wakichayawin OIT ukata, kunatix Chile markan 2009 maran aka kamachix uñt'ayataski

AYLLUNKAX URAQINAKAPAT ARST'ASIÑAPAWA

Utjiw Ayllu markanakan uraqinakapamp qamasir jaqinak wali sum uywasif ukast wakisiw jani ayllu markanak jakawinakap chhaqañapataki. Ukatw jichhurunakanx churjtan uraqinakap nayra ayllunak jakasirinakarukhamas taqi kunata arxatañawa, nayratpach utjasipx uraqinakapan jan mayisis aparatask ukanakas apkatataw. Aka jark'aqawist taqpach uraqinakanwa, ukhamaraki kunanakas aka uraq manqhan utji ukanakasa.

URAQINAK KAWKIKAMAS MAYSNAXA

- Uraqiniñtaki laphi, sañ muniw, sapak apsuñatak jan ukax waljan apsuñ uraqiniñtaki laphinaka.
- Qurpanakamp uchañaxa, sañ muniw, uraqinakapax qurpachatañapaw qhana chutanakampi.
- Uraqinakax jark'aqañaw ukhamaraki kunas ukan utjasi ukanakasa, quqanaka, umanaka, thiya mama qutan utjasiwina.

Kunjamas jark'añax nayra ayllunakan uraqinakapaxa

Nayra ayllunakan uraqinakapax mayitaspaw jark'atañapatak waljanuw utji ayllu markanakan uraqinakapatakix mayjaw jark'añapax, jani uñt'atakchi jupanakankirjam uka uraqinakatakix mayjarakiw. Ukhamas utjiw jark'aqañanakax yaqhankirinakan uraqinakap lurasisa walt'aytana nayrapach ayllunakan uraqinakapa.

Mä amtawi: nayra ayllu markanakan utjir uraqinakat jark'aqaña

- Akapachan manqhachan sumankañapataki, wakisiw sum jark'aqasis mirantasiñapaxa; ukat jichhurunakanjam nayrapachanakanjam aka inuqatanak apnaqaña. Akhamasa, qulla laphinaka sum uñt'aña, challwanakasa, awatiñasa, yapuchañasa ukhamas kuna apthapiñanakasa.
- Luririnakar yanapaña, irpirinakar, jark'irinakar ukhamas akapachan inuqatanak sum uywirinakar, ukanakax utjiw achachilanakasan uraqipana, ukhamas jark'añaw aka Chile markan p'iqinchiripa, kawkhim sallqa uraqinak jark'aqata ukhamas jach'a purum uraqinaka.
- Yatiyatañapaw uraq tuqit qillqatanak ukhamarak qillt'asisipki ukanakata, apkatatarakiw ayllu jaqinak jiskt'awinakax (uñapxarakma ayllu markasanak sum arst'asiñapataki uka laphi).